

Preavizul batjocoritor – manifest de nesupunere și sabotaj poetic

Șoimaru Cătălin

19.06.2025

În cazul concedierii, preavizul poate juca rolul unei minuscule plase de siguranță, astfel încât angajatul să nu rămână instantaneu fără job și implicit fără bani, permițându-i să fie plătit pentru încă vreo câteva săptămâni, până își găsește altceva de lucru la un nou stăpân.

Însă pentru cel care își dă demisia după luni sau cel mai adesea ani de suferință la locul de muncă, preavizul este o ultimă umilință venită din partea sistemului care l-a epuizat și un ultim scuipat în obraz din partea tuturor șefilor, șefuților sau șefuleților care l-au oprimat. Lucrătorul nu poate pleca pur și simplu după ce și-a anunțat demisia, ci este obligat să mai stea și să-și mai slujească încă vreo câteva săptămâni abuzatorii.

În ciuda acestei crude realități, pentru blasfematorul și profanatorul de serviciu, preavizul poate oferi prilejul unei impietăți pe care, până nu demult, nu a îndrăznit să o afișeze. O impietate pe care, deși o simțea mai mereu clocotind înăuntrul lui, a trebuit să și-o reprime din teama de represalii. În acest sens, preavizul ajunge să reprezinte o umbră sau o fantomă a vechii sale obediențe față de autoritate, care mai bântuie cât de cât prin birouri.

Odată ce un angajat și-a anunțat demisia, cei de la serviciu intuiesc, în general, faptul că nu se mai pot baza atât de mult pe acesta, deoarece el nu prea mai joacă titular în echipa de pe teren, ci mai mult privește meciul așezat confortabil pe banca de rezerve, sau, de ce nu, chiar în tribună. Știind că oricum va pleca în curând, este puțin probabil ca șefii să se mai ostenească să îl sancționeze într-o manieră serioasă, care chiar să conteze, pe motiv că nu-și mai respectă cum trebuie preavizul și se cară mai repede.

Cu puține excepții, oricât de iritat sau de enervat s-ar simți, este puțin probabil ca patronul să cheltuiască timp, energie și bani pentru a da în judecată pe cineva care, aflat în plin preaviz, vine la serviciu „la mișto”, fără să se achite cum trebuie de sarcini și nemaidând nici două parale pe respectarea programului sclavagist de lucru. Este adevărat că dacă această atitudine a angajatului cauzează pierderi serioase companiei la care încă lucrează, atunci ar putea să apară unele urmări legale care l-ar obliga să plătească un prejudiciu material, însă acest scenariu, deși nu imposibil, este destul de rar întâlnit în realitate.

Pe cale de consecință, în asemenea situații este momentul ideal pentru o artă rară și, din păcate, prea puțin practică la joburile moderne, din cauza multiplelor constrângeri moraliste, fie ele laice sau bisericești. Este vorba despre ceea ce se cheamă *preavizul batjocoritor*. Ce presupune acesta?

Presupune, spre exemplu, ca angajatul să își facă apariția la job cu cel puțin o oră întârziere și să plece cu cel puțin o oră mai devreme, în manieră cât se poate de fățișă, fără justificări. Dacă în timpul acela șefii încearcă să îl sune pentru a afla unde este, angajatul poate pur și simplu să nu răspundă sau, și mai bine, să își țină telefonul închis, pretinzând fie că nu a avut semnal, fie că bateria dispozitivului s-a descărcat.

Ar mai exista, desigur, și varianta mult mai disprețuitoare, care presupune să inițieze el însuși un apel, însă fără să rostească efectiv nimic, timp în care intră la toaletă, trage apa în mod batjocoritor la vasul de WC, astfel încât să se audă cât mai clar, sau pur și simplu creează diverse zgomote și piuituri deranjante pentru cei aflați la capătul celălalt al firului.

Dacă ulterior, când ajunge la serviciu, i se reproșează toate acestea, el poate răspunde pur și simplu că nu a știut și că, cel mai probabil, telefonul s-a apelat singur. În interiorul buzunarului, tastele sau ecranul dispozitivului se află în contact cu pielea pulpei piciorului (fie și în mod indirect, prin materialul textil al buzunarului), astfel că, dacă ecranul nu este bine blocat, uneori se pot apela la întâmplare fie diverse numere din agenda telefonică, fie ultimele numere din lista de apeluri recente.

Evident că nimeni nu va crede asemenea explicații cu tentă oarecum adolescentină, mai ales dacă se întâmplă în mod repetat, pe tot parcursul preavizului, însă în astfel de cazuri, plauzibilitatea scuzei nu este importantă. Ceea ce contează cu adevărat, este ca angajatul să simtă impietatea de a rosti cu zâmbetul pe buze o minciună sfruntată în fața unei autorități mai mari în rang și fără a se strofoca pentru a o convinge. În esență, șeful intuiește minciuna, o vede și o miroase cu o precizie aproape animalică. Își dă seama că nu s-a apelat telefonul singur în buzunar, după cum știe și că angajatul nu

a avut nicio problemă cu semnalul. Dar cu toate acestea, este obligat să înghită ceea ce i se servește deoarece nu mai are aproape nicio pârgie și aproape niciun instrument pentru a pedepsi afrontul.

Un alt lucru pe care preavizul batjocoritor îl presupune este sfidarea normelor vestimentare și a etichetei, subalternul prezentându-se la lucru nu în costum și cravată, ci cât mai ciufulit, nebărbierit, fără ecuson, îmbrăcat în blugi rupți și eventual într-un tricou cu chipul marelui Bakunin, exersându-și astfel în manieră cât mai tendențioasă hybrisul – acea obrăznicie și acel sacrilegiu în fața zeilor biroului. În esență, acest gen de apariții constituie o mică declarație de război adusă conceptului de respectabilitate burgheză sau mic-burgheză, prin care clasa conducătoare a încercat și încearcă în continuare să ne îmbrace într-o veritabilă uniformă a obedienței.

Preavizul batjocoritor implică și faptul de a răspunde la e-mailuri cu expresii nesimțite (dar fără insulte sau ad hominem-uri) în genul: „*Am citit ce-ai scris, dar efectiv nu mă mai interesează*” sau „*O să revin eu la dumneavoastră cu un telefon atunci când o să-mi pese*”. În acest fel, subalternul schimbă limbajul tipic de domn corporatist, cu unul cât se poate de neprotocolar, brut și uman.

Pe lângă cele deja menționate, preavizul batjocoritor presupune și multe alte lucruri care par insignifiante la prima vedere, mai ales dacă sunt evaluate individual, însă împreună alcătuiesc un fel de mozaic al insubordonării cotidiene:

- A zăbovi la toaletă atât cât ar zăbovi participanții la o conferință ONU despre sustenabilitatea hârtiei igienice;
- A sorbi cafeaua ca și când te-ai afla într-o cafenea pariziană și nu într-o instituție care ți-a furat deja prea mulți ani din viață;
- A zâmbi plin de impietate, cu superioritatea celui care știe că nu mai are nimic de demonstrat și în același timp nimic de pierdut;
- A păși prin birouri cu o lentoare calculată, ca și când ai vizita un muzeu al absurdului birocratic, în care computerele, imprimantele, dosarele și bibliorasturile sunt pe post de exponate, iar colegii niște ghizi plictisiți care repetă aceeași frazeologie goală de conținut, pe care o cunoști deja mult prea bine, dar pe care o asculți (sau te prefaci că o asculți) dintr-o minimă politețe;
- A privi ședințele cu detașarea unui etolog care studiază o ciurdă de maimuțe care se ceartă pe PowerPoint-uri în loc de banane, sau care încearcă să se cațere cât mai sus în vârful organigramei, în loc să țintească vârful bananierului;
- A lăsa intenționat în urmă sarcini nefinalizate, pagini nesemnate și neștampilate, documente fără număr de înregistrare, rapoarte incomplete sau hârtii încurcate, doar așa, ca formă de sabotaj poetic.

Toate acestea constituie gesturi minore, dar importante, deoarece fiecare în parte își are rostul său în ritualul dezvățului de obediență.

Preavizul batjocoritor nu este doar o strategie de coping pentru a mai îndulci cât de cât amarul exploataării, ci este și un veritabil act de răzbunare simbolică, atât împotriva sistemului, cât și a fețelor care îl compun. Este simptomul unei suferințe reale a individului mai mult sau mai puțin înșingurat, alienat, privat de accesul la sindicat, sau maximum cu un sindicat de formă și care, în marea majoritate a timpului, se simte mult prea mic în grad și fără de putere, în fața celor mari în grad și cu prea multă putere.

Pentru unii, această atitudine poate părea iresponsabilă, adolescentină sau chiar infantilă, din moment ce, ca orice gest individual, nu rezolvă problemele structurale, pentru care este neapărat nevoie de organizare și acțiune colectivă. Însă pentru cei care știu ce înseamnă să fii nevoit să acționezi doar pe cont propriu, fără sprijin, în cadrul unei colectivități atomizate sau divizate, precum și să calci zilnic

pe propria demnitate doar ca să te ții de job, gestul acesta devine un fel de sărbătoare a dezrobirii și un rămas bun nu doar de la un loc de muncă, ci și de la omul care ai fost cât timp ți-ai făcut veacul acolo.

Este adevărat că preavizul batjocoritor nu repară, nu compensează și nu vindecă, dar oferă o paradigmă nouă și eliberatoare, măcar pentru câteva săptămâni, în care omul are ocazia să experimenteze dulceața răzvrătirii, astfel încât să nu-i mai fie rușine să se privească în oglindă. Iar apoi, odată ce s-a botezat întru nesupunere, poate evolua ideologic înspre noi tărâmuri ale rezistenței, unde micile gesturi de sfidare personală capătă sens în cadrul unei lupte mult mai ample, dusă împotriva eticii protestante a muncii, a opresiunii, a exploatării și, în definitiv, împotriva tuturor ierarhiilor.

Notă: Acest text este semnat cu numele Șoimaru Cătălin, care este un pseudonim. Aleg să public sub acest pseudonim pentru a-mi păstra libertatea de exprimare și pentru a mă proteja de încorsetările pe care societatea tinde să le folosească împotriva cuiva care scrie cu numele real din buletin.

Șoimaru Cătălin

Preavizul batjocoritor – manifest de nesupunere și sabotaj poetic

19.06.2025

<https://profudelenevie.wordpress.com/2025/06/19/preavizul-batjocoritor-manifest-de-nesupunere-si-sabotaj-poetic/>

Text publicat inițial pe blogul Profu' de Lenevie (profudelenevie.wordpress.com). Scris în iunie 2025 și ușor revizuit și completat în noiembrie 2025.